

IZVJEŠTAJ O RADU

HRVATSKOG SAVEZA ZA ESPERANTO I NJEGOVE UPRAVE

U 2023. GODINI

(Dokumentacija o radu dostupna na <http://www.esperanto.hr>)

UVOD

Godina 2023. bila je lakša od prethodne dvije kad smo radili u znaku pandemije korona virusa i paralelno sanirali štete od potresa koji je pogodio Zagreb 22. 3. 2020. jačine 5,5 s epicentrom u Markuševcu jako oštetio Zagreb i okolne županije. Pred kraj godine, 29. 12. 2020. potres od 6,4 razorio je središte Petrinje, Sisak i Glinu i u velikoj mjeri nanovo oštetio Zagreb.

Predsjednica Spomenka Štimec informirala je o potresu svjetsku esperantsku zajednicu i 23 pojedinačnih esperantista i ustanova poslalo je pomoć za sanaciju srušenih dimnjaka u Vodnikovoj 9 i za kupovinu novog bojlera nakon sanacije. Ukupno je skupljena pomoć u visini od 5.104,87 €. Uz sanaciju dimnjaka smo morali promijeniti bojler i prilagoditi ga novim instalacijama. Grad Zagreb vratio nam je u 2023. manji dio sredstava za narudžbu projekta za sanaciju dimnjaka

Pri kraju 2022. smirila se pandemija korona virusa, iako virus nije nestao te smo u 2023. mogli živjeti mirnije.

Redovnu djelatnost u 2023. nije financiralo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. (Godina 2014. bila je zadnja godina kad smo dobili sredstva za redovnu djelatnost udruge od Ministarstva kulture u visini od 20.000,00 kn.) Ministarstvo kulture i medija nije nam odobrilo projekt Digitalizacije baštine ali je odobrilo projekt u kategoriji časopisa za Zvučni Tempo. Mihaela Cik uređivala je stranice Saveza bez naknade.

Izdali smo dva broja časopisa Zvučni Tempo koja su ostvarili Ivan Špoljarec, Spomenka Štimec, bez trećeg člana redakcije Antuna Kovač koji je pokrenuo projekt Zvučnog Tempa i preminuo 2022.

Brojne administrativne i tajničke poslove Saveza obavljao je član Uprave Anto Mlinar, knjigovodstvo je vodila Ruža Tišljar, a blagajnu Jadranka Farzsky. Zapisnike sa sjednica Uprave pisali su članovi Uprave.

U potresu je bez svojih prostorija ostala udruga KFEA, Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo, jer su se u njihove prostorije uselili službenici Hrvatskih željeznica, čije je urede razorio potres. Udruga je i u 2023. nastavila provoditi svoje programe u prostorijama Hrvatskog saveza za esperanto u Vodnikovoj 9.

Marija Jerković iz Udruge predavača esperanta aktivirala se kao član Uprave međunarodne udruge predavača esperanta ILEI-a, u koju smo je predložili.

Esperantsko društvo Trixini iz Hrašćine obilježilo je u svibnju 272. obljetnicu meteorita u Hrašćini posebno velikim programima, ugostivši na imanju Spomenke Štimec članove Društva hrvatskih književnika na čelu s novoizabranom predsjednicom Hrvojkom Mihanović-Salopek

te zagorskog ogranka Društva. To je bio program kojim je obilježeno 27 godina otkad Savez provodi ove kulturne programe u Hrašćini.

Esperantsko društvo „Svijet mira“ održalo je skupštinu 2021. kako bi nastavilo djelovati nakon smrti svog predsjednika Stjepana Žarine. Nažalost, udruga nije na vrijeme predala svoju dokumentaciju Uredu za udruge, te nova promjena u registraciji Društva nije registrirana 2022. ni 2023.

Udruga za esperanto Split Esperantsko društvo Split ima problem s prostorom jer je zbog pandemije deložirana iz Gradskog kotara Lovret još 2021.

Hrvatski savez za esperanto, Zagreb, Vodnikova 9 (u daljnjem tekstu Savez) kao krovna udruga više esperantskih udruga u Hrvatskoj djelovala je u 2023. u 12 esperantskih udruga koje djeluju u općinama, gradovima ili županijama i društava koja djeluju na teritoriju Republike Hrvatske, a koja su nastojala sačuvati svoju aktivnost.

Do kraja 2023. ova su društva još djelovala kao članovi Saveza:

1. Studentski esperantski klub, Zagreb;
2. Esperanto društvo Rijeka;
3. Esperantsko društvo Split;
4. Esperantsko društvo „Svijet mira“ Velika Gorica;
5. Esperantsko društvo Sisak;
6. Društvo esperantista Bjelovar;
7. Esperantsko društvo „Trixini“, Hrašćina;
8. Društvo za europsku svijest Velika Gorica;
9. Esperantsko društvo „Tibor Sekelj“ Zagreb.

Osim gradskih ili županijskih društava članice Saveza su i tri udruge koje djeluju na teritoriju Hrvatske:

10. Hrvatska esperantska mladež;
11. Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo
12. Udruga predavača esperanta.

Napomena:

Nakon smrti Davora Klobučara Esperantsko društvo „Liberiga Stelo“ Osijek nije obnovilo svoju djelatnost. Dva člana Društva prijavili su se Savezu kao individualni članovi: Damir Malkoč i Antoaneta Klobučar.

Prigodom potresa, u nastojanju da se pomogne Esperantskom društvu u Petrinji, ustanovljeno je da je Društvo izgubilo pravo posjedovanja žiro-računa, te ga među članovima ne navodimo.

PODACI O OSNIVANJU SAVEZA, UPRAVNIM TIJELIMA SAVEZA I ČLANSTVO

U prosincu godine 1908. održana je osnivačka skupština prve hrvatske zemaljske esperantske udruge pod nazivom Društvo hrvatskih esperantista. U godini 2008. obilježili smo sto godina od osnutka prve hrvatske zemaljske esperantske udruge, a godine 2018. sto i desetu obljetnicu, dakle u 2023. obilježili smo 115. godinu organiziranog bavljenja esperantom u Hrvatskoj.

Prema članu 20. Statuta Saveza od 9. rujna 1945. godine Savez je pravni sljednik svih esperantskih udruga koje su djelovale na teritoriju Federalne Hrvatske (danas Republike Hrvatske) pa je tako i pravni sljednik Društva hrvatskih esperantista.

Temeljem članka 1. Statuta Saveza odnosno izmjena i dopuna Statuta Saveza od 18. 2. 2006. godine Savez nastavlja svoje djelovanje i zasniva svoje postojanje na tradicijama prve hrvatske zemaljske udruge „Društva hrvatskih esperantista“ utemeljenog 28. prosinca 1908. u Zagrebu.

Savez je registriran u Registru udruga Republike Hrvatske pod brojem 00000425 od dana 17. 3. 1998.

Savezom rukovodi Uprava izabrana na izbornoj sjednici Skupštine Saveza održanoj 15.5.2022. u Zagrebu, a mandat te Uprave traje do 15.5.2026.

Izabrani su novi članovi Uprave :

- Predsjednik Saveza: Anto Mlinar
 - Potpredsjednik Saveza: Đivo Pulitika
 - Potpredsjednik Saveza: Vladimir Dujnić
 - Potpredsjednica Saveza: Mihaela Cik
 - Tajnica Saveza : Spomenka Štimec
- Ostali članovi Uprave su:
- Siniša Dvornik, dipl. ing.; Ankica Jagnjić, dipl. ing.; Grozdana Grubišić-Popović, dipl. ing. agr.; prof. Ana Alebić-Juretić, Ivan Špoljarec i Robert Milijaš

Uprava je u 2023. održala ove sjednice: 7.5. 2023. i 10.9.2023., a sjednica Skupštine održana je 30.6.2023. u Đurđevcu.

Ukupan broj članova koji djeluju u udrugama članicama Saveza je slijedeći (stanje na dan 31. 12. 2023.):

1. Esperanto društvo Rijeka	40 članova
2. Studentski esperantski klub Zagreb	3 člana
3. Esperantsko društvo Sisak	15 članova
4. Esperantsko društvo Split	15 članova
5. Udruga predavača esperanta	3 člana
6. Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo	10 članova
7. Hrvatska esperantska mladež	8 članova
8. Esperantsko društvo „Svijet mira“ V. Gorica	6 članova
9. Društvo esperantista Bjelovara	41 član
10. Društvo za europsku svijest Velika Gorica	10 članova

11. Esperantsko društvo „Trixini“ Hrašćina 6 članova
12. Esperantsko društvo „Tibor Sekelj“ Zagreb 13 članova

Ukupno u udrugama-članicama: 170 članova

Individualni članovi: 51

Sveukupno: 221 član

GLAVNE AKTIVNOSTI SAVEZA

U godini 2019. Hrvatski savez za esperanto ostvario je jedno od svojih najvećih postignuća u svojoj povijesti. Ministarstvo kulture dalo je tradiciji esperanta status nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske pod znakom Z - 7298. Dokument je izdan 11. 2. 2019. Dokumentaciju je pripremila i proces provela Spomenka Štimec.

Savez je ovaj status iskoristio jer je više organizacija dobilo financijska sredstva od Ministarstva za provođenje njegovanja baštine. Godine 2020. zbog potresa povučena su mu odobrena sredstva od 5.000 kn za baštinu. Godine 2021. sredstva su dobivena u vidu dviju subvencija Ministarstva kulture i medija u kategoriji zaštite baštine te jedan za izdavanje zvučnog časopisa Tempo, a 2022. odobren je jedan projekt zaštite baštine i posebno zvučni časopis Tempo. U 2023. odobrena su sredstva samo za zvučni časopis Tempo.

Časopis Tempo ostvario je 43. godinu izlaza u 2022. Časopis Tempo od 2017. više ne izlazi u tiskanom obliku, već samo u zvučnom kao „Sona Tempo“. Izdali smo dva broja, uredila S. Štimec i Ivan Špoljarec, čitala S. Štimec. 2021. je bila 15. jubilara godina izdavanja zvučnog Tempa. Zvučni Tempo izlazi u maloj nakladi za slijepe korisnike na Cd-u (50 kom), ali je vidljiv na našim stranicama. Grafički ga uređuje Ivan Špoljarec, a urednica je Spomenka Štimec (od 1995.) U 2023. smo izdali brojeve 142 i 143.

KEL-ove mrežne stranice već dugi niz godina uređivao je sve do svoje iznenadne smrti Davor Klobučar. Brojni su članovi imali primjedbe na grafički izgled naših stranica i zastarjeli dizajn, ali je njima ipak omogućeno informiranje našeg članstva, a i sveukupne javnosti. Davor Klobučar je također bio Glavni delegat Svjetske asocijacije esperantista (Ĉefdelegito de UEA) za Hrvatsku što je vrlo važna poveznica našeg Saveza sa Svjetskim savezom esperantista (UEA). Od 2022. mjesto glavnog delagata u Hrvatskoj nije popunjeno. Josip Pleadin je imenovan za A-komitatano za Hrvatsku od 2024., a naslijedio je Spomenku Štimec.

Skupština Saveza održana je u Lovačkom domu Peski u Đurđevcu u sklopu 11. kongresa hrvatskih esperantista 30.6. Uoči Skupštine održan je također skup „Stanje i perspektive esperanta u Hrvatskoj“ koji je vodila Ankica Jagnjić. Josip Pleadin predložio je dvije mjere koje su usvojene: Idućih 5 godina DEC će organizirati kongrese hrvatskih esperantista kako bi okupljao članstvo. Druga mjera je da DEC napravi registar hrvatskih esperantista, poštujući EU-direktive o zaštiti osobnih podataka (GDPR). Ovi su zaključci prihvaćeni.

U centralnom dijelu programa bilo je predstavljenje knjige „Ruta Tannenbaum“ u prijevodu T. Chmielika i J. Pleadina autora Miljenka Jergovića.

Bila je također predstavljena knjiga „Svjetlana – Rakonto pri nekutima infanaĝo“ Luce Cetinić.

U Domu kulture na drugom kongresnom danu sudionicima kongresa obratila se Ivana Kurtović Budja koja je govorila o procesu dobivanja statusa zaštićene nematerijalne baštine za esperanto. Muzicirali su Neven Mrzlečki i Saša Pilipović.

Budući da je 9. izdanje udžbenika Zlatka Tišljara i suradnika rasprodano, pristupilo se dopuni tog izdanja te Ivan Špoljarec i Spomenka Štimec pripremaju 10. izdanje.

Dr. Velimir Piškorec nastavio je u sklopu kolegija njemačkog jezika „Planski jezici“ informirati o esperantu u ljetnom semestru 2023.

Ostvarena je suradnja s Japanskim esperantskim institutom koji je tražio podatke o autorskim pravima za djela Tibora Sekelja budući da se u Japanu priprema novo izdanje Tibora Sekelja „Kumevava – sin prašume“. Prvo izdanje objavljeno je u 300.000 primjeraka.

Bjelovarsko društvo intenzivno je cijelu godinu radilo na programu u Bjelovaru pod nazivom Bjelovarski esperantisti svom gradu.

Bjelovarsko je Društvo organiziralo godišnju skupštinu 26.2.2023.

KFEA je organizirala svoju godišnju skupštinu 3.3.2022. u Vodnikovoj 9, budući da je nakon potresa morala iseliti iz svojih prostorija i prepustiti ih službenicima Hrvatskih željeznica čije su prostorije stradale u potresu.

Dr. Zlatko Hinšt izvijestio je članove KFEAe o IFEF-kongresu u Antwerpenu gdje je održao predavanje „Europska unija i željeznički promet s posebnim osvrtom na Hrvatsku“.

Časopis Most The Bridge objavio je u svom broju ½ za 2023. odlomak romana Spomenke Štimec „Sjena na unutarnjem pejzažu“ u portugalskom prijevodu Luisa Ladeire.

Svjetski kongres esperantista koji dvije godine nije održavan radi pandemije, u 2023. je održan u Torinu. Više esperantista iz Hrvatske je doprinijelo radu Kongresa. Anto Mlinar, Ankica Jagnjić, Ana Alebić Juretić, Josip Pleadin, Grozdana Grubišić Popović, Željka Bradić. Ana i Ankica prisustvovala su i ILEI-kongresu kojem je putem zooma pridonijela predavanjem i Marija Jerković.

15. 3. 2020. započeo je s radom naš apartman Espera, zasebna cjelina u sklopu naših prostorija u Vodnikovoj 9, koji prema ugovoru vodi partner Izvori, a koji je skupio sve potrebne dokumente za početak rada. S ovim prihodima olakšalo se financiranje Saveza, a u prvoj fazi otplaćivali smo kredite koji su nam omogućili posjedovanje prostorija u Vodnikovoj 9 i njihovo uređenje bez kojeg ne bi bila moguća selidba iz prostorija u Kneza Mislava 11.

U godini 2021. zbog pandemije Espera nije mogla raditi punim pogonom jer nije bilo turista u Zagrebu. Godine 2022. obnovljen je rad Espere. Espera nam je uplatila prihod od 15.135,11 kn. Osim toga sudjelovala je u troškovima režija sa sumom od 5.931,49 kn. Ukupni doprinos Espere u 2022. godini je 21.066,60 kn.

Spomenka Štimec predavala je esperantsku knjižebnost na MESu /Mediterranea Esperanto-Semajno u Les Issambres u Francuskoj od 25.2. do 4.3.

Eric Nsabiyumva održao je u Esperantskom društvu Tibor Sekelj 1.3.predavanje o suahiliju, a Faruk Islamović o Malim hrvatskim rijekama 8.3.2023. S. Štimec je 23.3. gostovala u Mariboru u Literarnoj hiši na predavljanju Zbornika radova književnika Hrvatskog zagorja i

predstavila „Pisma iz Tallina“ 50-godišnje dopisivanje estonske književnice Hilde Dresen i esperantiste Josipa Velebita.

Božidar Brezinščak Bagola predstavio je u Klanjcu i Mariboru svoje prijevode Tibora Sekelja (novele) „Lakomislena žena“, „Pronađena sreća“ te pjesme „Čudo“ i „Spasene riječi“ objavljene u Zagorskom književnom zborniku.

18.4. 2023. održan je izlet u Ogulin u organizaciji Dokumentacijskog esperantskog centra. Predstavljen je esperantski prijevod „Priča iz davnina“ i obilježen rođendan Ivane Brlić Mažuranić.

26.4. Vanja Radovanović podsjetio je članove na karavanu na IJK u Krakov. Održano je TV snimanje s Juditom, Đivom, Brankom i Antom.

10.5. u Vodnikovoj je održana svečanost: napunjena su dva desetljeća otkako smo kupili prostorije u Vodnikovoj 9 godine 2023. Na veselom skupu pjevao je Neven Mrzlečki i Safiudin Alimoski – Safko.

Spomenka Štimec gostovala je u biblioteci u Slovenj Gradecu 18.6.2023. u povodu prijevoda njene knjige „Ombro sur interna pejzažo“ na slovenski, u prijevodu Vinka Ošlaka. Svoju knjigu „Hodler u Mostaru“ predstavila je 20.6.2023. u Hrvatskom domu hercega Stjepana Kosače u Mostaru.

Filip Ivančić (nakon što je završio zoom tečaj novinarstva) objavio je 3 članka u Monatu.

Zlatko Hinšt sudjelovao je u Antwerpenu na IFEF-kongresu od 6-12.5. 2023.

Na Svjetskom kongresu esperantista u Torinu sudjelovalo je 8 hrvatskih esperantista iz Zagreba, Rijeke, Đurđevca, Bjelovara, Varaždina.

Marija Jerković održala je predavanje na Svjetskom kongresu nastavnika esperanta putem zooma na temu esperantske frazeologije, a Ankica Jagnjić održala je predavanje o važnim nastavnicama iz povijesti esperanta u Hrvatskoj, Danici Bedeković pl. Pobjeničkoj i Antoniji Jožićić.

22.8. Magazin HRTa objavio je u programu Priče iz Hrvatske priču o hraščinskom meteoritu.

S. Štimec je sudjelovala u TV-emisiji „Stani v Zagorju“ autorice Andreje Buča ponovljene u 2023.

Korejski gosti donijeli su 4 esperantske knjige iz Hrvatske u korejskom prijevodu Ombra Jang Yeong Ryeola: „Tilla“ i „Hodler u Mostaru“ Spomenke Štimec te dvije knjige Antoanete Klobučar, „Priče ispod kreveta“ i „Strašna trojka“

U jesen smo obilježili Dan europske baštine Održana je šetnja po povijesnim mjestima esperantskog Zagreba 1.10. za dvadeset sudionika. U Esperantskom društvu „Tibor Sekelj“ imali smo predstavljanje sudjelovanja hrvatskih esperantista na inozemnim esperantskim programima.

Naši članovi koje je vodio Faruk Islamović obišli su Hrvatsku Kostajnicu u listopadu 2023. i s velikim zadovoljstvom vidjeli da je u Kostajnici, iako u teškim uvjetima, u neobnovljenoj staroj školi postavljen stalni postav nasljedstva esperantistice i prevoditeljice Antonije Jožićić. Prethodno smo izložbu namještaja i ručnih radova organizirali u Noći muzeja u Školskom muzeju u Zagrebu 2011. Kako Muzej nije imao novaca za otkup artefakata, predmeti su vraćeni

Milkici Lukić u Kostajnicu i zalaganjem nasljednice Milkice postavljeni u školi u kojoj je Antonija Jožić predavala.

Dani esperanta u našem kraju održani su u Rijeci od 26.-28.9. 2023. s pokaznom dresurom pasa, koncertom Nevena Mrzlečkog i predstavljanjem knjige „Priče iz davnina“ na esperantu.

Društvo esperantista Bjelovara imalo je svoju izbornu skupštinu 27.8.2023., a 23. i 24. rujna 2023. je održan jubilarni 11. susret esperantista Bjelovara svom gradu. Maja Gorova iz Bugarske imala je svoju izložbu slika, predstavljena je brošura „Pasporto tra la Zamenhofaj Esperanto-objektoj en Kroatio“ i „Poemoj“ Đure Sudete.

17.10.2023. u Knjižnici Ante Starčevića u Zaprešiću gostovali su Spomenka Štimec, Dalibor Šeatović i Eric Nsabiyumva na temu „Hrvatska književnost u Aziji uz pomoć esperanta.“

18.11. HTV je imao prilog o poginulom esperantisti Reneu Matoušku. U emisiji je sudjelovala esperantistica Romana Rožić iz Velike Gorice.

9.12. 2023. Zlatko Hinš gostovao je u Radničkom dolu 1 s temom Sjećanja na esperantiste koji su 2023. imali značajne jubileje“

Zamenhofov dan obilježen je dvodnevni izletom u Budimpeštu u organizaciji Dokumentacijskog esperantskog centra za 19 osoba 16. i 17.12. Program obilježavanja pripremila je HEA.

U Zagrebu je dodatno obilježen 6.12. koncertom Nevena Mrzlečkog i Saše Pilipovića.

Neven Mrzlečki sudjelovao je kao izvođač u programu obilježavanja Dana esperantske kulture u Bjelostoku u Poljskoj.

Esperantist iz Burundije Eric Nsabiyumva u godini 2023. je doprinio radu naše zajednice, a Đivo Pulitika je održao nekoliko lekcija esperanta na engleskom za Ericove kolege- tražiteje azila kao i on.

Članica Esperanto društva Rijeka Ana Alebić-Juretić nastavila je u 2023. studij interlingvistike na sveučilištu Adam Mickiewicz u Poznanu.

U godini 2022. ostali smo bez našeg vrijednog člana Ćirila Stojanova koji je pokopan 2.11. na groblje u Trošmarije.

Izveštaj sastavila Spomenka Štimec